

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého, v právní věci žalobců: **a) V. A., b) A. A., c) nezletilá N. A.**, zastoupená zákonnou zástupkyní matkou A. A. [žalobkyně b)], všichni zastoupeni JUDr. Pavlem Pohorským, advokátem se sídlem Praha 1, Opletalova 1284/37, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 13. 9. 2018, č. j. 29 Az 25/2017 – 48,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobců advokátu JUDr. Pavlu Pohorskému **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 15.729 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení. Náklady zastoupení žalobců nese stát.

Odůvodnění

[1] Včas podanou kasační stížností napadli žalobci v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „napadený rozsudek“), jímž byly shodně zamítnuty žaloby žalobce a) i žalobkyň b) a c), které krajský soud projednal ve společném řízení na základě usnesení ze dne 11. 9. 2018, č. j. 29 Az 25/2017 – 44. Jak v případě rozhodnutí ze dne 6. 3. 2017, č. j. OAM-689/ZA-ZA12-ZA05-2016, týkajícího se žalobce a), tak rozhodnutí z téhož dne č. j. OAM-688/ZA-ZA12-ZA05-2016, vztahující se k žalobkyním b) a c), rozhodl žalovaný o tom, že se jmenovaným neuděluje mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „azylový zákon“).

[2] Při posuzování věci vycházel krajský soud z následujícího skutkového stavu. Žalobci shodně dne 11. 8. 2016 požádali o udělení mezinárodní ochrany v ČR, dne 16. 8.

2016 poskytli ke svým žádostem údaje dle § 10 odst. 2 azylového zákona. Uvedli [žalobkyně b) též za nezletilou žalobkyni c)], že jsou ázerbájdžánské národnosti, vyznávající šiitský islám, žalobkyně b) bez politického přesvědčení, manžel [žalobce a)] je členem politické strany „X“. Žalobkyni c) zmínili jako (toho času) své jediné dítě. Ve vlasti žalobci naposledy bydleli ve městě X. Žalobce a) uvedl, že má psychické problémy a potíže se zrakem. Žalobkyně b) zmínila, že stav její i její dcery je dobrý. Prvně jmenovaný jako důvod své žádosti označil politické problémy ve vlasti, kdy kvůli účasti na několika mítincích měl být odvečen policií, mučen, fyzicky napadán, přičemž jemu i jeho rodině mělo být vyhrožováno. Žalobkyně b) za sebe i žalobkyni c) uvedla jako důvod politické problémy manžela, tj. žalobce a).

[3] Během pohovoru vedeného dne 16. 8. 2016 žalobkyně b) dále mj. uvedla, že poslední rok před vycestováním žila v X v rodinném domě společně s dcerou, manželem a jeho rodiči. K politickým problémům manžela potvrdila, že jim bylo vyhrožováno, žalobce a) měl být též napaden a mučen. Vystupoval na shromážděních proti režimu, jméno jeho strany však neví. V den narozenin jejich dcery jej „*tři muži*“ (mělo jít o státní zaměstnance) odvedli pryč. Několik dní byl nezvěstný, potom jim utekl. Následně se nezdržoval doma, schovával se na různých místech [kde konkrétně žalobkyně b) neví], neboť mu stále vyhrožovali. Sháněli jej osobně i telefonicky. O ohrožení sebe a dcery žalobkyně b) neví, sama se státními orgány problémy neměla. V případě návratu se obává, že by manžela zabili, jí uvěznili a dceru dali do dětského domova. Kvůli problémům manžela dostala v roce 2015 i výpověď ze státní školy. Jinde ji nepřijali a mimo státní sektor to nezkoušela. O tom, že by byla v zemi původu trestně stíhána, neví, příbuzní problémy nemají. Dne 16. 12. 2016 a 30. 1. 2017 byla žalobkyně b) seznámena s podklady rozhodnutí, přičemž nežádala jejich doplnění, nijak se k těmto nevyjádřila a neuvedla žádné další skutečnosti.

[4] Dne 18. 8. 2016 proběhl pohovor se žalobcem a), v němž mj. poznamenal, že se poslední 2 až 3 měsíce schovával v X v pronajatém domě. Politicky aktivní byl již zhruba 3 až 4 roky před svým členstvím ve straně, kam vstoupil v roce 2013. Účastnil se mítinků v X. Po nabytí členství začal být v nebezpečí. Na mítincích je bili, jednou byl po ataku 4 dny v bezvědomí, následně měl oslabený zrak a zadrhával. Doktoři jej odmítli ošetřit s tím, že je proti systému země. Stalo se, že účastníky shromáždění [včetně žalobce a)] chytili, zbili, sebrali jim mobily a odvezli je do polí, kde je nechali. Jak se policie dozvěděla o jeho členství, neví. Navštívili jej i doma a vyhrožovali mu. Na narozeniny dcery jej odvedli na policejní vyšetřovnu, kde jej bili a mučili, poté jej odvezli na oplocený pozemek, odkud následně uprchl a dostal se zpět do Baku. Následně byl asi 3 dny u kamaráda. Po ujištění, že jej doma nikdo nehledá, se vrátil a rozhodli se opustit zemi prostřednictvím převaděčů. Ke svému skrývání uvedl, že se schovával v bytě, odkud jej předtím odvekleli. Dodal, že jej propustili ze zaměstnání, a to z důvodu absence a protirežimního postoji. Po svém útěku se již do kontaktu s danými lidmi nedostal, přičemž k odlišnému tvrzení manželky poznamenal, že jej hledali asi v době, kdy nebyl doma a rodina mu to nesdělila, aby se ještě více nebál. K rozporu, že se dle manželky neměl skrývat doma, uvedl, že ona odešla k jeho matce a otci. K výzvě o upřesnění doplnil, že šla ke své matce, zatímco on zůstal tam, kde žili s jeho rodiči. Byla i na jiných adresách, zašla i do bytu, kde se schovával, ale on tam nebyl. Z Ázerbájdžánu vycestoval ilegálně, bez víza. Ke sdělení, že dle Vízového informačního systému měl v pase vylepeno české vízum, uvedl, že toto neví. Svůj pas dal

pokračování

mužům organizujícím cestu jen na chvíli. Ke zdravotnímu stavu zmínil, že trpí neurózou druhého stupně, která se mu vrátila po napadení. Léčili jej v Rakousku (pozn. odkud byl do ČR převezen, stejně jako obě žalobkyně, v rámci tzv. Dublinského řízení). K možným rozporům ve výpovědích uvedl, že je pod velkým psychickým tlakem, navíc jeho žena všechno nevěděla a on si přesná data nevybavuje. Dne 16. 12. 2016 byl žalobce a) seznámen s podklady rozhodnutí, jejich doplnění nežádal, nic dalšího neuvedl. Dne 30. 1. 2017 byl seznámen mj. a obsahem pohovoru manželky, k němuž poznamenal, že odpovídá skutečnosti. Další doplnění podkladů nežádal.

[5] Po zhodnocení výše uvedených skutečností dospěl krajský soud ve shodě s žalovaným k závěru, že stěžovatelé nesplňují žádnou z podmínek pro udělení mezinárodní ochrany a obě napadená rozhodnutí žalovaného proto vyhodnotil jako zákonná.

[6] Kasační stížnost podali žalobci (dále jen „stěžovatelé“) z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Podáním ze dne 22. 11. 2018 stížnost doplnil JUDr. Pavel Podhorský, právní zástupce ustanovený stěžovatelům usnesením ze dne 6. 11. 2018, č. j. 3 Azs 120/2018 – 23. Přijatelnost své kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. stěžovatelé zdůvodnili jednak porušením judikturních závěrů zdejšího soudu, konkrétně rozsudku ze dne 16. 2. 2008 č. j. 1 Azs 18/2017 – 55 (pozn. správně se jedná o rozsudek ze dne 6. 2. 2008, č. j. 1 Azs 18/2007 – 55), podle něhož měl žalovaný umožnit stěžovatelům odstranění rozporů mezi jejich výpověďmi. Dále měl být nerespektován rozsudek ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008 – 67, když krajský soud měl zhodnotit, zda stěžovatelce b) hrozí újma z důvodu aktivit jejího manžela. Krajský soud tak porušil směrnici Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Třetí důvod přijatelnosti shledávají stěžovatelé v tom, že by bylo vhodné vyjádřit postoj zdejšího soudu k otázce, zda aktivní členové politické strany „*Musavat*“ mohou za okolností projednávaného případu čelit pronásledování. Stěžovatelé se dále domnívají, že § 10 odst. 5 azylového zákona představuje nedostatečnou transpozici čl. 18 procedurální směrnice, když pouhé obecné poučení o možnosti podrobit se lékařskému vyšetření považují za nedostatečné. Stěžovateli a) se nadto poučení nedostalo, a to ani od krajského soudu. Navrhli, aby se zdejší soud v této věci obrátil s předběžnou otázkou na Soudní dvůr EU. Konečně stěžovatelé odůvodnili přijatelnost kasační stížnosti tím, že je třeba, aby se Nejvyšší správní soud vyjádřil k tomu, zda propuštění ze zaměstnání z politických důvodů představuje azylově relevantní pronásledování.

[7] V rámci věcných námitek stěžovatelé následně v zásadě jen rozvedli a doplnili argumenty, jimiž odůvodnili přijatelnost své kasační stížnosti, přičemž se současně soustředili na situaci panující v zemi původu, vymezení pojmu „*pronásledování*“, politické aktivity stěžovatele a) a s nimi související problémy stěžovatelky b). Rovněž namítli, že krajský soud neposoudil splnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany.

[8] Žalovaný ve svém vyjádření setrval na svém názoru o zákonnosti napadených rozhodnutí, stejně jako rozsudku krajského soudu, přičemž v dalším odkázal na obsah spisového materiálu. Odmítl možnost nedorozumění při provádění pohovorů a doplnil, že

stejně jako v případě námitky neprovedení lékařských prohlídek jde o argument uplatněný až v kasační stížnosti. Hodnotit provedení transpozice unijního práva potom žalovanému nepřísluší. Dále poznamenal, že krajskému soudu nic nebránilo převzít argumentaci žalovaného za předpokladu, že se s ní ztotožnil (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 – 130).

[9] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud posoudit námitky uplatněné v kasační stížnosti, musel posoudit otázku její přijatelnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. totiž platí, že „[j]estliže kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.“

[10] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39 (všechna rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz), je přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

[11] Stěžovatelé spatřují přesah vlastních zájmů v okolnostech vylíčených v bodě 6 tohoto usnesení. Zdejší soud však jimi deklarovaným důvodům nepřisvědčil. Nejprve je třeba podotknout, že v souladu s ustálenou judikaturou zdejšího soudu krajský soud nepochybil, jestliže ve značné části odkázal na odůvodnění napadených správních rozhodnutí v situaci, kdy se s jejich obsahem ztotožnil, neboť není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně „opakovat“ již správně vyřčené (viz například rozsudky ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006 – 86, ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 – 130, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012 – 47).

[12] Pokud stěžovatelé dále odůvodnili přijatelnost kasační stížnosti údajným porušením závěrů vyslovených zdejším soudem v rozsudcích č. j. 1 Azs 18/2007 – 55 a č. j. 2 Azs 45/2008 – 67, potom není zřejmé, v čem konkrétně spatřují přesah vlastních zájmů ve smyslu § 104a s. ř. s. Má-li jejich tvrzení směřovat na „zásadní pochybení [krajského soudu], které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele“ (viz usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 – 39), potom je třeba zdůraznit, že tento důvod je vyhrazen jen pro zjevné excesy a natolik hrubá pochybení v postupu či v rozhodnutí krajského soudu, že jejich ignorace by vážně zasahovala do práva na spravedlivý proces. K tak intenzivnímu pochybení však v projednávaném případě již z povahy věci nemohlo dojít, neboť závěry rozsudku č. j. 2 Azs 45/2008 – 67, krajský soud nikterak nepopřel, pouze na straně 7-8 napadeného rozsudku ve shodě s žalovaným zřetelně popsal, z jakého důvodu považuje stěžovateli deklarovaný hlavní důvod opuštění vlasti [politické aktivity stěžovatele a]) za nevěrohodný. Dovolávané závěry rozsudku č. j. 1 Azs 18/2007 – 55, potom byly formulovány za zcela odlišné skutkové situace, kdy (tehdejší) stěžovatel nebyl žalovaným o rozporech ve výpovědích informován, respektive „neměl ani teoretickou šanci se o takových rozporech dozvědět a vysvětlit je“.

pokračování

[13] Pod deklarovaný důvod přijatelnosti nelze zařadit ani stěžovateli tvrzenou „vhodnost“ vyjádření se Nejvyššího správního soudu k otázce, zda člen politické strany „X“ může čelit pronásledování, neboť již ve svém rozsudku ze dne 7. 6. 2016, č. j. 10 Azs 62/2016 – 58, obecně konstatoval, že „[n]ení rozhodné, zda byl stěžovatel pouze řadovým členem strany X, ale to, zda byl za projevování a hájení svých politických názorů terčem šikany ze strany státních orgánů“ (zvýraznění provedeno nyní rozhodujícím senátem). Naplnění přijatelnosti neshledal Nejvyšší správní soud ani v potřebě posouzení namítané nedostatečnosti transpozice čl. 18 procedurální směrnice, neboť podstata projednávaného případu spočívá v nedůvěryhodnosti stěžovatelů dovozované z rozporů v jejich výpovědích, které se však v žádném ohledu netýkaly zdravotního stavu [stěžovatele a)]. K otázce možnosti založení azylově relevantního pronásledování „útoky“ nižší intenzity [zde namítané propuštění stěžovatelky b) ze zaměstnání pro politické aktivity manžela] se Nejvyšší správní soud vyjádřil v rozsudku ze dne 14. 6. 2012, č. j. 6 Azs 4/2012 – 67, kde uvedl, že správní orgán i soudy jsou povinny posuzovat, zda v případě žadatele o mezinárodní ochranu nebyly naplněny azylové důvody ve smyslu § 12 azylového zákona i v situaci, kdy v zemi svého původu čelil sérii ústrků, které samostatně nedosahovaly takové *intenzity* či *systematičnosti*, aby je bylo možno považovat za azylově relevantní, avšak které požadované intenzity mohou dosahovat teprve ve svém souhrnu (tzv. pronásledování na kumulativním základě). Ani v tomto bodě tedy zdejší soud nenalezl právní otázku, jejíž zodpovězení by bylo nutné ke sjednocování judikatury a které by kdy zakládalo přijatelnost podané kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s.

[14] Nejvyšší správní soud v souhrnu uvedených skutečností uzavírá, že v postupu krajského soudu nezjistil žádné pochybení, jež by svou intenzitou bylo způsobilé založit přijatelnost kasační stížnosti dle citovaného ustanovení, když naopak odůvodnění napadeného rozsudku shledal zcela dostatečným. Zdejší soud v rámci projednávaného případu taktéž neidentifikoval žádnou právní otázku, a to ať již z oblasti práva hmotného či procesního, k níž by byl nucen se vyjádřit za účelem sjednocování judikatury. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

[15] Kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[16] Ustanovený zástupce stěžovatelů advokát JUDr. Pavel Pohorský přípisem ze dne 22. 11. 2018 vykázal tři úkony právní služby – poradu s klienty, prostudování spisu a doplnění kasační stížnosti. Zdejší soud však shledal opodstatněným pouze jeden úkon právní služby, a to dle § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem), jenž v sobě zahrnuje i zástupcem uplatňovanou poradu s klientem. Prostudování spisu oproti tomu nepředstavuje úkon právní služby ve smyslu § 11 advokátního tarifu a nelze proto za něj přiznat odměnu ve smyslu této vyhlášky. Ve vztahu k tvrzenému doplnění kasační stížnosti potom Nejvyšší správní soud uvádí, že konstatuje-li právní zástupce jeho úvodem, že „převzal již podanou kasační stížnost, kterou doplnil“, je třeba zdůraznit, že text doplnění, s výhradou „grafické úpravy“ stížnosti, se příliš neliší od původní kasační stížnosti podané samotnými stěžovateli. Zdejší soud proto za daný úkon právnímu zástupci stěžovatelů

odměnu nepřiznal. Za shora zmíněný jeden společný úkon právní služby ve smyslu § 12 odst. 4 advokátního tarifu náleží právnímu zástupci odměna podle § 7 a § 9 odst. 4 písm. d), ve spojení s § 12 odst. 4 citované vyhlášky ve výši 7.440 Kč a dále náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč, tj. celkem 7.740 Kč. Právní zástupce dále uplatnil náhradu za cestovné. Podle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu mu tak náleží 5259,3 Kč za cestovné, které realizoval v souvislosti s prostudováním spisu (celkem 412 km Brno a zpět), a poradou s klienty (celkem 334 km Dačice a zpět), tj. celkem 746 km při průměrné spotřebě vozidla 10,0 litrů paliva na 100 km, průměrné výši ceny paliva dle § 4 písm. a) vyhlášky č. 463/2017 Sb. v částce 30,50 Kč/l a základní sazbě na jeden kilometr jízdy podle § 1 písm. b) téže vyhlášky ve výši 4,00 Kč. Vzhledem k tomu, že jmenovaný je plátcem DPH, navyšuje se mu s ohledem na § 57 odst. 2 s. ř. s. úhrn uvedených částek o 21 %, tudíž se mu celkově přiznává k úhradě (zaokrouhleno na celé koruny) 15.729 Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení. Náklady zastoupení stěžovatelů nese podle § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 4. dubna 2019

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu